

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η αδυναμία πληρωμών αποτελεί ένα φαινόμενο που –κατά την εποχή της οικονομικής κρίσης την οποία διανύουμε– πλήττει εξίσου τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα, και μάλιστα ανεξάρτητα από την συνδρομή ή μη εμπορικής ιδιότητας. Η νομοθετική αντιμετώπιση, ωστόσο, της αστικής και της εμπορικής υπερχρέωσης ευνοήτως διαφοροποιείται, δεδομένης της ιδιομορφίας των οφειλών που απορρέουν από την άσκηση εμπορικής δραστηριότητας (έκταση χρεών, πλειονότητα πιστωτών, πιθανή εταιρική δομή του οφειλέτη κ.λπ.) σε σύγκριση με τα χρέη που βαρύνουν ιδιώτες.

Σκοπός της παρούσας ευσύνοπτης συλλογής είναι να αναδείξει τους δύο βασικούς μηχανισμούς αντιμετώπισης της αφερεγγυότητας που έχει καταστρώσει ο Έλληνας νομοθέτης: Αυτόν που περιέχεται στον Πτωχευτικό Κώδικα (Ν. 3588/2007, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει μετά τον Ν. 4446/2016), ο οποίος είναι προσαρμοσμένος στην εμπορική ιδιότητα του οφειλέτη, και εκείνον που περιγράφεται στον Ν. 3869/2010 (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει μετά τον Ν. 4366/2016) για την διευθέτηση των οφειλών φυσικών προσώπων, μη εμπόρων. Επιπλέον, παρατίθεται το Π.Δ. 133/2016, διά του οποίου ρυθμίζεται το επάγγελμα του διαχειριστή αφερεγγυότητας, θεσμός που αναμένεται να διαδραματίσει καταλυτικό ρόλο κατά την εφαρμογή των ειδικών διαδικασιών εξυγίανσης που προβλέπονται στον Πτωχευτικό Κώδικα.

Και στον παρόντα Κώδικα τηρήθηκε το νέο, πρακτικό σχήμα που υιοθετήθηκε για την σειρά των Κωδίκων Τσέπης, το οποίο παρέχει την δυνατότητα για χρήση μεγαλύτερων τυπογραφικών στοιχείων, έτσι ώστε το νομοθετικό κείμενο να καθίσταται ευανάγνωστο. Στον πίνακα νομοθετικών μεταβολών, που συνοδεύει πάντοτε το εκάστοτε παρατιθέμενο νομοθέτημα, μνημονεύονται όλες οι επελθούσες μέχρι σήμερα μεταβολές (προσθήκη διατάξεων, αντι-

Προλογικό σημείωμα

κατάσταση, τροποποίηση, κατάργηση, επαναφορά σε ισχύ, νέα αρίθμηση κ.λπ.), σε αντίστροφη χρονολογική σειρά.

Πολυτίμη-Άννα Οικονόμου
Φεβρουάριος 2017

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3588/2007

(ΦΕΚ Α' 153/10.7.2007)

«Πτώχευτικός Κώδικας»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η κήρυξη της πτώχευσης

Ι. Γενική διάταξη

1 Σκοπός της πτώχευσης. Η πτώχευση αποσκοπεί στη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών του οφειλέτη με τη ρευστοποίηση της περιουσίας του ή με άλλο τρόπο που προβλέπεται από σχέδιο αναδιοργάνωσης και ιδίως με τη διατήρηση της επιχείρησής του.

II. Προϋποθέσεις και διαδικασία κήρυξης

2 Υποκειμενικές προϋποθέσεις. 1. Πτώχευτική ικανότητα έχουν οι έμποροι, καθώς και οι ενώσεις προσώπων με νομική προσωπικότητα που επιδιώκουν οικονομικό σκοπό.

2. Δεν κηρύσσονται σε πτώχευση τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και οι δημόσιοι οργανισμοί.

3. Η παύση της εμπορίας ή της οικονομικής δραστηριότητας ή ο θάνατος δεν κωλύουν την πτώχευση, εφόσον επήλθαν σε χρόνο κατά τον οποίο ο οφειλέτης είχε παύσει τις πληρωμές του. Σε περίπτωση θανάτου του οφειλέτη, η αίτηση για κήρυξή του σε πτώχευση πρέπει να υποβληθεί το αργότερο εντός έτους από το θάνατό του.

3 Αντικειμενικές προϋποθέσεις. 1. Σε πτώχευση κηρύσσεται ο οφειλέτης που αδυνατεί να εκπληρώνει τις ληξιπρόθεσμες χρηματικές υποχρεώσεις του κατά τρόπο γενικό και μόνιμο (παύση πληρωμών). Δεν αποτελούν εκπλήρωση των υποχρεώσεων οι πληρωμές που γίνονται με δόλια ή καταστρεπτικά μέσα.

2. Κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι ο τόπος, όπου ο οφει-

Πτωχευτικός Κώδικας

λέτης ασκεί συνήθως τη διοίκηση των συμφερόντων του και, συνεπώς, είναι αναγνωρίσιμος από τους τρίτους. Για τα νομικά πρόσωπα τεκμαίρεται, μέχρι να αποδειχθεί το αντίθετο, ότι κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι ο τόπος της καταστατικής έδρας.

3. Η πιθανότητα αφερεγγυότητας αποτελεί λόγο κήρυξης της πτώχευσης, όταν την κήρυξή της ζητεί ο οφειλέτης και εφόσον συνυποβάλει πρόταση σχεδίου αναδιοργάνωσης κατά τα άρθρα 107 και επόμενα συγχρόνως με την αίτηση της πτώχευσης.

4. Η πτώχευση κηρύσσεται εφόσον με βάση τα οικονομικά στοιχεία που τίθενται υπόψη του δικαστηρίου πιθανολογείται ότι η περιουσία του οφειλέτη επαρκεί για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας. Άλλως, το δικαστήριο διατάσσει την καταχώριση του ονόματος ή της επωνυμίας, κατά περίπτωση, του οφειλέτη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, καθώς και στα Μητρώα Πτωχεύσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 8. Η καταχώριση διαγράφεται μετά την πάροδο τριετίας.

4 Αρμόδιο πτωχευτικό δικαστήριο – Διαδικασία. 1. Αρμόδιο πτωχευτικό δικαστήριο για την κήρυξη της πτώχευσης είναι το πολυμελές πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του.

2. Κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι ο τόπος, όπου ο οφειλέτης ασκεί συνήθως τη διοίκηση των συμφερόντων του και, συνεπώς, είναι αναγνωρίσιμος από τους τρίτους. Για τα νομικά πρόσωπα τεκμαίρεται, μέχρι να αποδειχθεί το αντίθετο, ότι κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι ο τόπος της καταστατικής έδρας.

3. Η υπόθεση εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρα 741 επ. Κ.Πολ.Δ.). Οι παρεμβάσεις, απλές ή κύριες, ασκούνται και με δήλωση που καταχωρείται στα πρακτικά.

5 Αίτηση πτώχευσης. 1. Η πτώχευση κηρύσσεται μετά από αίτηση πιστωτή που έχει έννομο συμφέρον, καθώς και μετά από αίτηση του εισαγγελέα πρωτοδικών, εφόσον τούτο δικαιολογείται από λόγους δημόσιου συμφέροντος.

2. Ο οφειλέτης υποχρεούται να υποβάλει, χωρίς υπαίτια βραδύτητα, πάντως το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες, αφότου

συντρέξουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 3, αίτηση προς το πτωχευτικό δικαστήριο για την κήρυξη της πτώχευσης.

3. Στην αίτηση πρέπει να αναγράφονται το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, η επωνυμία, καθώς και η διεύθυνση, όπου ο οφειλέτης έχει την κατοικία του ή κατά περίπτωση το κέντρο των κύριων συμφερόντων του και τις τυχόν δευτερεύουσες εγκαταστάσεις του. Επίσης στην αίτηση πρέπει να αναγράφεται και ο αριθμός του Εμπορικού Μητρώου του οφειλέτη. Επί ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας πρέπει να αναγράφονται τα ανωτέρω στοιχεία και ως προς όλους τους ομόρρυθμους εταίρους. Αν τα στοιχεία αυτά δεν έχουν αναγραφεί ή δεν συμπληρώθηκαν, κατά το άρθρο 227 του Κ.Πολ.Δ., η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

4. Με την αίτηση ο οφειλέτης υποχρεούται να καταθέσει, με ποιινή απαραδέκτου, τις οικονομικές του καταστάσεις, εφόσον υπάρχουν, για την τελευταία χρήση για την οποία είναι διαθέσιμες και βεβαίωση της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας για τα χρέη του οφειλέτη προς το Δημόσιο. Η αίτηση μπορεί να συνοδεύεται και από άλλα έγγραφα που στηρίζουν τα παρεχόμενα από τον οφειλέτη στοιχεία, βεβαιωμένα ως προς την ακρίβεια του περιεχομένου τους από τον υπεύθυνο για τη διεύθυνση του λογιστηρίου, όπου υπάρχει, και από τον νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης. Στην περίπτωση των κεφαλαιουχικών εταιριών, οι ως άνω οικονομικές καταστάσεις πρέπει να είναι δημοσιευμένες και εγκεκριμένες από τη γενική συνέλευση. Στην περίπτωση των λοιπών επιχειρήσεων, αλλά και όταν πρόκειται για ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις, εφόσον υπάρχουν, αυτές πρέπει να είναι δημοσιευμένες σε μία οικονομική εφημερίδα και ελεγμένες.

5. Στην αίτηση επισυνάπτεται σε πρωτότυπο, με ποιινή απαραδέκτου αυτής, γραμμάτιο κατάθεσης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων πεντακοσίων (500) ευρώ για την αντιμετώπιση των πρώτων εξόδων της πτώχευσης. Το ποσό αναλαμβάνεται από τον σύνδικο με άδεια του εισηγητή. Ο αιτών ικανοποιείται ως ομαδικός πιστωτής για το προκαταβληθέν ποσό. Σε περίπτωση απόρρι-

Πτωχευτικός Κώδικας

ψης της αίτησης ή παραίτησης από το δικόγραφο, επιστρέφεται το ποσό στον αιτούντα.

6 Απόρριψη της αίτησης. 1. Το πτωχευτικό δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση, εάν δεν συντρέχουν οι υποκειμενικές ή οι αντικειμενικές προϋποθέσεις για την κήρυξη της πτώχευσης.

2. Το πτωχευτικό δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση, εάν αποδειχθεί ότι αυτή ασκείται καταχρηστικά. Καταχρηστική είναι η αίτηση ιδίως, εάν ο πιστωτής την χρησιμοποιεί ως υποκατάστατο διαδικασίας ατομικής ικανοποίησης ή προς επιδίωξη σκοπών άσχετων με την πτώχευση, ως θεσμό συλλογικής εκτέλεσης, καθώς και εάν ο οφειλέτης την υποβάλλει προς το σκοπό δόλιας αποφυγής πληρωμής των χρεών του.

3. Στην περίπτωση που συντρέχουν οι όροι της παραγράφου 2, το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί, μετά από αίτηση όποιου από τους διαδίκους έχει έννομο συμφέρον, να επιδικάσει αποζημίωση κατ'εκεινίου που υπέβαλε την αίτηση.

7 Απόφαση. 1. Με την απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση το πτωχευτικό δικαστήριο διορίζει εισηγητή δικαστή και σύνδικο της πτώχευσης και διατάσσει τη σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας. Με την ίδια απόφαση το πτωχευτικό δικαστήριο ορίζει ημερομηνία σύγκλησης της συνέλευσης των πιστωτών για να αποφασίσει με βάση την έκθεση του συνδίκου κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 70. Η ημερομηνία αυτή δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από τέσσερις (4) μήνες από την κήρυξη της πτώχευσης. Στην απόφαση αναφέρονται επίσης και τα στοιχεία του οφειλέτη, κατά το άρθρο 5 παράγραφος 3.

2. Στην απόφαση προσδιορίζεται και η ημέρα παύσης των πληρωμών, η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν της διετίας από την ημερομηνία κήρυξης της πτώχευσης ή, σε περίπτωση θανάτου του οφειλέτη, πέραν του έτους πριν το θάνατο. Σε περίπτωση κήρυξης της πτώχευσης, κατά το άρθρο 3 παράγραφος 2 και 3, ημέρα παύσης πληρωμών λογίζεται η ημέρα δημοσίευσης της απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση.

3. Το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί, με μεταγενέστερη απόφαση

σή του, μετά από αίτηση του συνδίκου, πιστωτή και οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον να μεταβάλει το χρόνο παύσης των πληρωμών. Η αίτηση μεταβολής του χρόνου παύσης των πληρωμών είναι अपαράδεκτη μετά από την περάτωση της επαλήθευσης των πιστώσεων, κατά το άρθρο 93 και σε κάθε περίπτωση μετά πάροδο έτους από την κήρυξη της πτώχευσης.

4. Επί πτώχευσης ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων εμπορικών εταιριών, με την ίδια απόφαση με την οποία κηρύσσεται σε πτώχευση η εταιρία, κηρύσσονται σε πτώχευση και τα ομόρρυθμα μέλη της και χωρίς άλλη διατύπωση. Η πτώχευση αστικής εταιρίας με νομική προσωπικότητα ή άλλης ένωσης προσώπων με νομική προσωπικότητα, δεν επιφέρει και τη συμπτώχευση των μελών της.

5. Η απόφαση είναι αμέσως εκτελεστή και δεν επιτρέπεται δικαστική αναστολή της. Είναι δυνατή η προσβολή της με τα ένδικα μέσα της έφεσης και της αναίρεσης που ασκούνται και εκδικάζονται κατά την ίδια διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρα 741 επ. Κ.Πολ.Δ.) και απευθύνονται και κατά του συνδίκου.

8 Δημοσιότητα. 1. Περιλήψεις των αποφάσεων που κηρύσσουν την πτώχευση ή μεταβάλλουν το χρόνο παύσης των πληρωμών, καθώς και κάθε άλλη πρόσκληση ή πράξη που προβλέπεται στον παρόντα κώδικα, δημοσιεύονται με την επιμέλεια του συνδίκου, του οφειλέτη ή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών. Το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί, κατά την κρίση του, να διατάξει και πρόσθετες δημοσιεύσεις.

2. Οι αποφάσεις που κηρύσσουν ή ανακαλούν την πτώχευση ή μεταβάλλουν το χρόνο παύσης των πληρωμών, επικυρώνουν τη συμφωνία εξυγίανσης ή την ακυρώνουν, επικυρώνουν ή απορρίπτουν το σχέδιο αναδιοργάνωσης, ακυρώνουν τούτο ή διατάσσουν την ατομική ανατροπή του ή παύουν τις εργασίες της πτωχεύσεως, καθώς και σε όσες άλλες περιπτώσεις ορίζεται στον παρόντα κώδικα, καταχωρούνται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο με επιμέλεια του συνδίκου, του οφειλέτη ή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον και δημοσιεύονται στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων – Το